

MEDIJSKI DETEKTIV

Priručnik medijske pismenosti

MEDIJSKI DETEKTIV

Priručnik medijske pismenosti

Sadržaj:

1. Rezultati istraživanja ankete o važnosti medijske pismenost kod mladih
2. Simuliranje uživo nastupa Lejdi Gage
3. Lažna fotografija Donalda Trampa
4. Klikbejt naslovi
5. Koliko niški učenici/ce smatraju da su medijski pismeni?
6. Ukraden identitet - slučaj Neše Travke
7. Paneli - onlajn edukativni sadržaj:
 - a. Mediji i medijska pismenost
 - b. Kako prepoznati istinu u moru informacija?
 - c. Ko oblikuje javno mnjenje?
 - d. Medijska pismenost u praksi
 - e. Medijska pismenost i aktuelna dešavanja

Rezultati istraživanja: Koliko je važno da su mladi **MEDIJSKI PISMENI**

ANKETA:

Urađena je anketa sa
mladima o važnosti
medijske pismenosti

Ovo su neki od njih rezultata:

60% ispitanika

smatra da je značaj medijske pismenosti
izuzetno važan, jer igra ključnu ulogu u
formiranju stavova kod mladih

Najviše ispitanika:

Kaže da su **vršnjačke edukacije** najbolji način da se mladi medijski opismene

88,2% ispitanika:

Smatra da škole **nedovoljno ili uopšte** ne opismenjuju medijski mlade

71,2% ispitanika:

Smatra da mladi **donekle znaju** da prepoznaju lažne vesti i manipulacije, ako ih interesuje tema

40% ispitanika:

Najčešće medijske manipulacije i lažne vesti koje se tiču mladih su o **zadovoljstvu životom u Srbiji**

SIMULIRANJE uživo nastupa Lejdi Gage

Nastup Lejdi Gage na otvaranju
Olimpijskih igara u Parizu je
SIMULIRANJE NASTUPA UŽIVO.

**"Bilo je lepo
videti danas tvoj
performans uživo",
bio je jedan od
odgovora na njenu
X objavu.**

**Javnost je poverovala da pevačica uživo
otvaraOI, ipak njen nastup je bio
SNIMLJEN i emitovan tokom otvaranja.**

Televizije se nekada koriste ovom tehnikom kako bi izbegle tehničke greške, ne **naglašavajući da su pojedini delovi snimljeni.**

U domaćem medijskom zakonodavstvu **ne postoji obaveza** da se uživo program označava drugačije od odloženog emitovanja.

LAŽNA fotografija Donalda Trampa

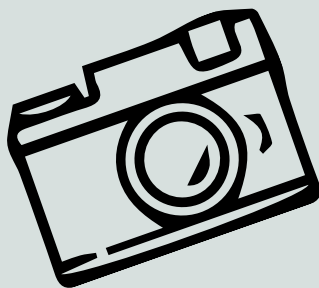
**Fotografija Donalda Trampa u zagrljaju
afroameričkih pristalica je **LAŽNA**.**

BBC piše da je sudeći po komentarima na Fejsbuku, nekoliko korisnika verovalo da je fotografija stvarna.

U jeku razvoja veštačke inteligencije AI generisane fotografije preplavljaju internet, pa i medije.

Fake Image Detector i slične platforme proveravaju verodostojnost fotografija.

**Kako proveriti je li fotografija
lažna ili autentična?**

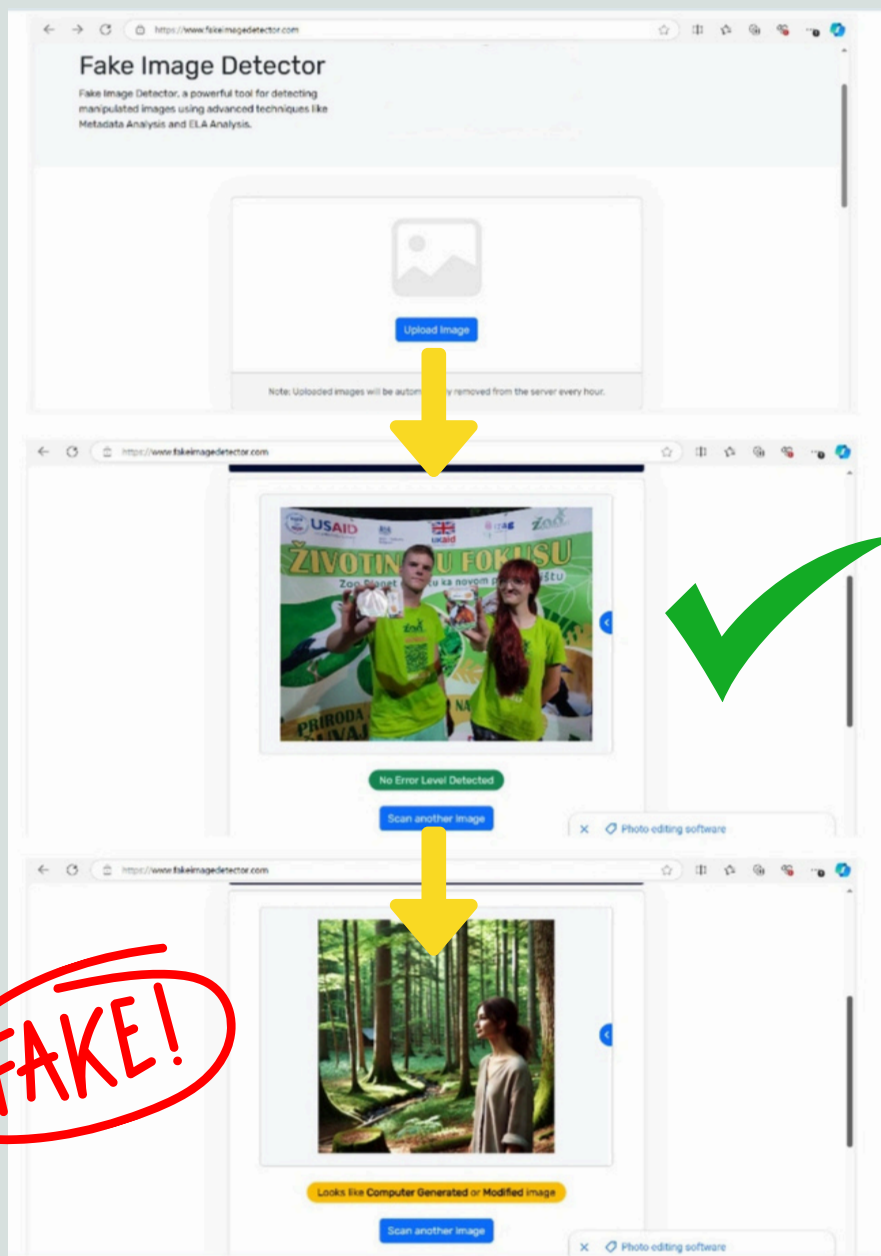
Jednostavnim ubacivanjem fotografije u program dobijate informaciju da li je fotografija **stvarna ili lažna.**

Naravno, ni ovim programima ne treba verovati 100% jer nisu potpuno sigurni, pa вреди **proveravati iz više izvora.**

Ovo su jednostavni koraci provere:

Klikbejt naslovi

DRUŠTVO

**STIŽE ZIMA KAKVE NIJE BILO
DECENIJAMA! Evo kad će pasti PRVI
SNEG i u kojim krajevima Srbije će biti
NAJGORE!**

Izvor: Pink.rs

MLADI PAR PLANIRAO VENČANJE Kada su im se roditelji
upoznali, usledilo neverovatno otkriće - umalo se onesvestili od
šoka! (VIDEO)

Izvor: Alo.rs

**Čuveni doktor Perišić otkriva koja je vrsta
mesa najopasnija: 'Izbacite je iz ishrane'**

VESTI — 04.11.2024 15:53

Izvor: NajŽena

Zašto biste kliknuli na ove naslove, iako **suštinski** znate da ništa revolucionarno nećete saznati?

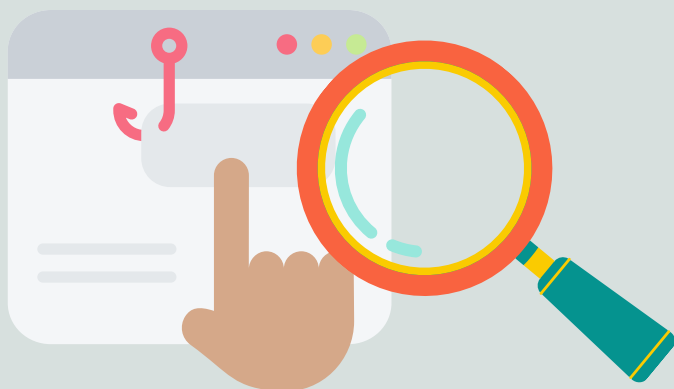

Oni igraju na kartu emocija i radoznalosti, ali sadržaj često ne ispunjava **obećanja iz naslova.**

Klikbejt naslovi ostavljaju publiku **razočaranom** ili **dezinformisanom.**

Klikbejt je strategija pisanja naslova koji privlači pažnju **senzacionalizmom**, obećava šokantne ili pak iznenađujuće informacije.

Iako može privući mnogo pregleda, dugoročno podriiva **poverenje čitalaca** u medije, i sve se više **kritikuje** zbog manipulativnog pristupa.

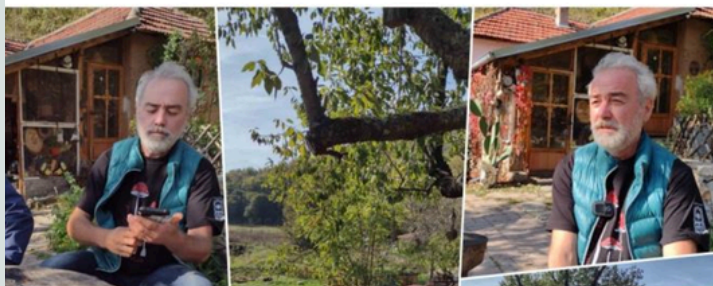
Ukraden identitet - slučaj Neše Travke

NEŠI TRAVKI UKRADEN IDENTITET!
Tuzlaci prodaju mast za zglobove pod
imenom poznatog niškog travara i
kulinara od bilja: "Moram da upozorim
ljude!" (FOTO, VIDEO)

Pet, 25.10.2024. 16:22h

Izvor:
Kurir.rs

Čuvenom niškom travaru Neši Travki ukraden je identitet i pod njegovim imenom i likom, na društvenim mrežama prodavao se preparat za lečenje mišića i zglobova.

Krađa identiteta može biti:

- Stvaranje lažnih profila na mrežama
- Falsifikovanje ličnih dokumenata
- Neovlašćeno korišćenje kreditnih kartica.

Krađa identiteta je kada se neko služi tuđim privatnim podacima (ime, prezime, adresa). Osim što je povreda privatnosti, ovo je i krivično delo koje se kažnjava zatvorom.

Uprkos zakonima i propisima koji štite privatnost i sigurnost podataka, krađe identiteta se i dalje dešavaju i često izazivaju **ozbiljne posledice** po žrtve.

Kako se **zaštititi?**

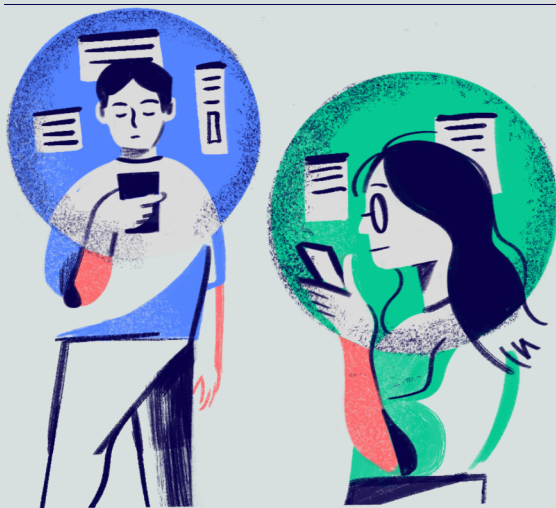
Budite oprezni na internetu, koristite zaštitu identiteta, dvofaktorsku autentifikaciju i drugu zaštitu.

Čuvajte lične **podatke sigurno**, koristite jake i jedinstvene lozinke i redovno ažurirajte softver.

Koliko niški učenici/ce smatraju da su medijski pismeni?

52,4% ispitanih označilo je da je na **visokom nivou** znanja što se tiče razlikovanja verodostojnih i neverodostojnih izvora informacija.

Prosečna ocena o razumevanju kreiranja i širenja **lažnih vesti** je **4,29** od maksimalnih 5.

52,4% ocenjuje svoju svesnost o različitim tehnikama manipulacije koje se koriste u medijima najvišom ocenom.

Polovina ispitanih smatra da je na visokom nivou informisanosti kako zaštititi svoje podatke na internetu, dok 7 ispitanih ocenjuje znanje o tome na srednjem nivou.

PANELI - ONLAJN EDUKATIVNI SADRŽAJ:

Ukupno je bilo **8 panela** na kojima se moglo čuti i naučiti dosta o mediskoj pismenost u korelaciji sa **aktuelnim dešavanjima, primeni u praksi, prepoznavanjem lažnih vesti, javnim mnjenjem itd.**

Pet panela je emitovano na društvenim mrežama, te je ovaj online edukativni sadržaj mogla videti i šira publika.

Panel 1: **Mediji i medijska pismenost**

**Panel je moguće
videti putem
ovog linka**

Panel 2: Medijska pismenost u praksi

Praktična znanja o medijskoj pismenosti u novinarstvu prenele su novinarka i studentkinja. [Link do panela.](#)

Panel 3: Medijska pismenost i aktuelna dešavanja

O stanju medijske pismenosti
u visokom obrazovanju i van
njega tokom studentskih
protesta može se čuti na
ovom [linku](#)

Panel 4: Mladi i mediji - kako prepoznati istinu u moru informacija

Link do videa gde ćete čuti
sve o modernom pristupu
informacijama koje nam
okupiraju profile na
mrežama.

Panel 5:

Ko oblikuje javno mnjenje?

Ako vas zanima kako mediji i društvene mreže utiču na javno mjenje i kako je baš zato bitna medijska pismenost pogledajte video sa ovog linka

**Rad Mediareform podržava Švedska u okviru
programa Beogradske otvorene škole „Mladi i
mediji za demokratski razvoj“.**

